

Riktlinjer för barns och elevers inflytande i bildningsnämndens arbete

Antagna av bildningsnämnden 2020-02-05 § 15 (dnr BIN 2019/1435:46)
Reviderade av bildningsnämnden 2021-06-09 § 100

Bildningsnämndens behandling

E-post bildningsforvaltningen@trelleborg.se

Webb www.trelleborg.se

Besöksadress Henry Dunkers
gata 1

Postadress Box 79, 231 21
Trelleborg

Telefon 0410-73 30 00

Fakturaadress

Box 173, 231 23 Trelleborg

Org.nr 212000-1199

Innehåll

1. Inledning	3
2. Barnrättsperspektiv	3
2.1 Principer ur lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter	3
2.2 Portalparagraf i Skollagen (2010:800).....	4
3. Generellt gällande barns och elevers inflytande i bildningsnämndens arbete	4
3.1 Syfte	4
3.2 Verktyg	4
3.3 Omfattning	5
3.4 Andra nämnder och kommunala verksamheter	5
4. Struktur	5
4.1 Presidiets behandling	5
4.2 Nämndens behandling	5
4.3 Vikten av återkoppling	5
5. Inhämtande av barns och elevers åsikter	5
5.1 Förskola och grundskola åk F-6	6
5.2 Grundskola åk 7-9.....	6
5.3 Gymnasium.....	6
6. Hantering av inlämnade elevmedborgarförslag.....	6
7. Tillämpningsanvisningar och rutiner	6

1. Inledning

Bildningsnämnden ska, enligt nämndens reglemente, fullgöra kommunens uppgifter och ansvar vad gäller förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, specialskola, fritidshem, gymnasieskola, gymnasiesärskola, annan pedagogisk verksamhet, vissa särskilda utbildningsformer samt uppdragsutbildning inom nämndens ansvarsområde. Bildningsnämnden ska även fullgöra samtliga uppgifter som åligger kommunen i förhållande till annan kommunal eller fristående huvudman inom angivna utbildningsformer. Nämnden ska vidare ansvara för elevhälsans medicinska och psykologiska del inom ramen för Hälso- och sjukvårdslagens område, såsom vårdgivare, kosthantering inom nämndens ansvarsområde och övergripande kostsamordning för kommunala enheter samt administrera stiftelser (fonder) inom skolans område, där detta inte ankommer på annan.

2. Barnrättsperspektiv

Bildningsnämnden har utifrån sitt ansvarsområde till huvuduppgift att svara för barns och ungdomars lärande från förskolan upp till och med gymnasieskolan och ska då naturligt beakta ett barnrättsperspektiv och ha barnets bästa i åtanke. Genom att barnkonvention den 1 januari 2020 inkorporerats i svensk lagstiftning ska myndigheter även tillämpa bestämmelserna direkt i sin verksamhet och barnkonventionen ska användas som ett stöd i allt beslutsfattande som rör barn.

2.1 Principer ur lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter

Barnkonventionen består av 56 artiklar varav 41 är rättighetsartiklar. Rättigheterna gäller för barn både på individ- och gruppnivå.

Fyra av rättighetsartiklarna i barnkonventionen är vägledande för hur helheten ska tolkas. Artikel 2, 3, 6 och 12 kallas för de fyra grundprinciperna. När man läser alla övriga artiklar ska man läsa dem med grundprinciperna ”som glasögon”. De kan sammanfattas enligt följande:

Artikel 2

Alla barns lika värde och rättigheter. Ingen får diskrimineras. Barnkonventionen gäller för alla barn som befinner sig i ett land som har ratificerat den.

Artikel 3

I alla åtgärder som rör barn i första hand ska beaktas vad som bedöms vara barnets bästa. Vad som är barnets bästa måste avgöras i varje enskilt fall och hänsyn ska tas till barnets egen åsikt och erfarenhet.

Artikel 6

Barnets rätt till liv, överlevnad och utveckling (inte bara om barnets fysiska hälsa utan också om den andliga, moraliska, psykiska och sociala utvecklingen).

Artikel 12

Barnets rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör honom eller henne utifrån ålder och mognad.

Barnkonventionsutredningen har i sitt betänkande *Barnkonventionen och svensk rätt* (SOU 2020:63) konstaterat att svensk lagstiftning och praxis, även på skolområdet, till allra största delen stämmer överens med barnkonventionen.

2.2 Portalparagraf i Skollagen (2010:800)

1 kap. 10 § första stycket skollagen - motsvarar artikel 3

”I all utbildning och annan verksamhet enligt denna lag som rör barn ska barnets bästa vara utgångspunkt. Med barn avses varje människa under 18 år.”

1 kap. 10 § andra stycket skollagen - motsvarar artikel 12

Barn ska ha möjlighet att fritt uttrycka sina åsikter i alla frågor som rör honom eller henne. Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.

3. Generellt gällande barns och elevers inflytande i bildningsnämndens arbete

3.1 Syfte

För huvudman är det oftast inte möjligt att involvera sig på samma sätt som personal gör avseende att tillämpa barnkonventionens bestämmelser direkt i verksamheten. Syftet med bildningsnämndens riktlinjer att ha en tydlig struktur för nämndens arbete med att säkerställa

- att barnkonventionens grundprinciper används som stöd i beslutsfattande som rör barn, och
- att barn känner till vilka rättigheter de har, samt säkerställa barnets rätt till information

3.2 Verktyg

De verktyg nämnden kan använda är

- att bildningsnämnden initierar dialog där barn och elever ges möjlighet att uttrycka sina åsikter i frågor som rör dem (muntligen eller skriftligen) och få dem beaktade utifrån ålder och mognad, och
- att barn och elever informeras om möjligheten att lämna in elevmedborgarförslag till bildningsnämnden.

3.3 Omfattning

Riktlinjerna omfattar alla förskolor och skolor som Trelleborgs kommun är huvudman för.

3.4 Andra nämnder och kommunala verksamheter

Andra nämnder och kommunala verksamheter som har behov att inhämta barn och ungdomars synpunkter kan, om det är lämpligt, använda sig av bildningsnämndens riktlinjer för barn- och elevinflytande. Vid intresse kontaktas bildningsförvaltningen.

4. Struktur

Riktlinjerna ger en struktur för bildningsnämndens arbete med att inhämta barns och elevers åsikter i frågor som rör dem, samt hantering av inlämnade elevmedborgarförslag från barn och elever.

4.1 Presidiets behandling

Frågan om barns och elevers inflytande i bildningsnämndens arbete bör finnas med som en stående punkt på presidiets föredragningslista för behandling.

Presidiet ansvarar för att initiera och planera för dialog med/inhämtande av barns och elevers synpunkter. Initiativ till dialog kan också komma från barnen/eleverna via ansvarig rektor och berörd verksamhetschef.

4.2 Nämndens behandling

Presidiets behandling av barns och elevers inflytande ska vara med som ett stående informationsärende på bildningsnämndens föredragningslista. De partier som inte finns representerade i presidiet har under nämndens behandling av informationsärendet möjlighet att inkomma med förslag.

4.3 Vikten av återkoppling

Barn och elever ska alltid få återkoppling på sina synpunkter och förslag.

5. Inhämtande av barns och elevers åsikter

Planering och genomförande av dialog, samt inhämtande av barns och elevers synpunkter sker i samverkan med bildningsförvaltningen (respektive verksamhetschef).

Dialog med barn och elever ska vara väl förberedd. Som grund för dialogen ska det alltid finnas ett tydligt syfte, tydliga frågeställningar och tid för förberedelse.

Utbildningsforum, som är en beredning under bildningsnämnden, har också möjlighet att initiera dialog med/inhämta barns och elevers synpunkter.

I samband med bildningsnämndens verksamhetsbesök kan ledamöter och ersättare med fördel, och efter samråd med rektor som avgör om det passar, träffa barn/elever på förskole-/skolenheten. Verksamhetsbesök, inklusive träff med barn/elever kan även genomföras digitalt.

Befintliga strukturer som elevråd och andra råd som finns på enheterna ska användas. Om möjligt (avgörs av bildningsförvaltningen) kan kompletterande fråga/frågor läggas till i redan planerade enkätutskick. Utskick av nya enkäter kan användas, men med försiktighet då många enkätutskick kan leda till enkättrötthet hos eleverna.

5.1 Förskola och grundskola åk F-6

Dialog med barn i förskola samt elever i åk F-6 genomförs i första hand på respektive förskole-/skolenhet. Dialogmöten kan även genomföras digitalt.

5.2 Grundskola åk 7-9

Dialog med äldre elever i grundskolan, i första hand elever i åk 7-9, kan genomföras på respektive skolenhet eller på bildningsförvaltnings kontor. Därutöver kan dialog genomföras med representanter för flera skolor/elevråd. Sådana dialogmöten genomförs med fördel på bildningsförvaltnings kontor. Dialogmöten kan även genomföras digitalt.

5.3 Gymnasium

På Söderslättsgymnasiet finns lokala programråd för yrkesprogrammen samt en fokusgrupp för de högskoleförberedande programmen.

I samtliga programråd och i fokusgruppen ingår representanter för bildningsnämnden. De lokala programråden och fokusgruppen kan användas som remissinstanser för bildningsnämndens arbete.

Dialog med gymnasieelever kan genomföras i skolans lokaler, på bildningsförvaltningens kontor eller digitalt.

6. Hantering av inlämnade elevmedborgarförslag

Inlämnade elevmedborgarförslag behandlas på nästkommande sammanträde med bildningsnämndens presidium. Som en del av beredningen av inkomna elevmedborgarförslag bör presidiet ta initiativ till dialog med de elever som står bakom förslaget. Äldre elever, i första hand elever i grundskolans åk 7-9 och elever i gymnasieskolan, kan även bjudas in att medverka vid sammanträde i bildningsnämnden.

Ledamöter och ersättare i bildningsnämnden uppmanas att, i samband med verksamhetsbesök och andra kontakter med barn och elever, informera och påminna om möjlighet att lämna elevmedborgarförslag.

7. Tillämpningsanvisningar och rutiner

Utifrån dessa riktlinjer är det bildningsförvaltningens ansvar att utarbeta och fastställa tillämpningsanvisningar och rutiner dels för handläggning och hantering av bildningsnämndens inhämtande av barns och elevers åsikter, dels för hantering av inlämnade elevmedborgarförslag. Bildningsförvaltningen samordnar även aktiviteter och möten inom ramen för barns och elevers inflytande i bildningsnämndens arbete.